نام درس: علوم و فنون ادبی ۱	بسمه تعالی آموزش و پرورش منطقه ۸ دبیرستان دانشمند	تاریخ امتحان: ۱۸/خرداد۱۴۰۴
پایه و کلاس: دهم انسانی		مدت امتحان: ۸۰دقیقه
نام و نام خانوادگی:		
نمره ورقه:		نام دبیر: آقای خانمحمدی

ردیف	پرسش ها	بارم
الف	**مبانی تحلیل متن ، تاریخ ادبیات و سبک شناسی**	۴
	۱-درست یا نادرست بودن سوالات زیر را مشخص کنید.(هر مورد ۰/۲۵) الف) زبان پارتی در دوره هخامنشیان رایج بود. درست نادرست ب)نثر فارسی در قرن ششم و اوایل قرن هفتم به حال پختگی و کمال می رسد. درست نادرست ج) قالب عمده شعر دروه سبک خراسانی قطعه است. درست نادرست د) ویژگی اصلی نثر موزون به کارگیری سجع است درست نادرست	۱
	۲-هر یک از موارد گروه «الف» را به مورد مناسب در گروه «ب» وصل کنید.(هر مورد ۰/۲۵) گروه«الف»: ۱-پدر شعر فارسی ۲-زبان رسمی دوره ساسانی است. ۳-محتوای نثر این دوره بیشتر علمی است ۴-نثر موزون را به کمال رساند گروه«ب»: خواجه عبدالله انصاری / سامانی / پهلوی / رودکی	۱
	۳-کامل کنید. الف) موضوع کتاب شاهنامه ابومنصوری.....است. ب)نام دیگر سبک خراسانی..... است. ج)ابتدا مدیحه گوی بود اما در دوره دوم از حیات شعری خود به سیر و سلوک معنوی پرداخت..... است. د)نخستین نمونه نثر فنی کتاب..... از ابوالمعالی نصرالله منشی است.	۱
	۴- چرا به زبان فارسی نو «فارسی دری » هم گفته می شود؟	۰/۵
	۵-عوامل مهم پیشرفت و گسترش زبان و ادبیات فارسی در سده پنجم و ششم را بنویسید.(دو مورد)	۰/۵
ب	**موسیقی شعر**	۶
	۱-برای هر کدام از الگو های زیر یک مورد مثال بزنید الف)«صامت + مصوت بلند» ( ) ب)صامت +مصوت کوتاه:( )	۰/۵
	۲-. برای کاربرد گونا گون(صامت، مصوت) واج زیر نمونه ای بنویسید. «و» صامت: مصوت:	۰/۵
	۳- واژه «خواب » را به خط عروضی بنویسید و مرز هجا های آن را مشخص کنید و نشانه آن را بگذارید.	۰/۷۵
	صامت و مصوت های واژه «آب » را بنویسید.	(۰/۵)

www-kanoon-ir

	۴-واژه زیر را یک بار با حذف همزه و بار دیگر با همزه بنویسید. سعدآباد: (با حذف همزه)..... سعدآباد:(با همزه).....	۱/۵
	۵- تقطیع هجایی کدام کلمات همگی بدون حذف همزه صورت گرفته است؟ الف)مست آمدی(--U-)/برآمد(U--)/فن آوری(U-U-) ب)دل انگیز(U--U)/بهجت آور(-U--)/نوش آباد(---U) پ)زورآوری(-U-U-)/باز آمدم(--U-)/سر آسیاب(--U-U) ت)برآسمان(--U-)/رعدآسا(-U--)/دیرآمد(-U--)	۰/۲۵
	۶-بیت زیر را درست بخوانید و با خط عروضی بنویسید.سپس مرز هجاها را مشخص کنید و زیر هر هجا علامت آن را بگذارید. برو شیر درّنده باش ای دغل مینداز خود را چو روباه شَل	۲
	زیبایی شناسی(۶ نمره) ۱-در بیت زیر واج آرایی و واژه آرایی(تکرار) را بیابید . « گوشه گرفتم ز خلق و فایده ای نیست گوشهٔ چشمت بلای گوشه نشین است» واج آرایی( ) واژه آرایی( )	۰/۵
	۲-عبارت زیر را می توان مسجع نامید ؟ دلیل خود را بنویسید. پادشاهی او راست زیبنده، خدایی او راست در خورنده، بلندی و برتری از درگاه او جوی و بس.	۰/۷۵
	۳-در عبارت زیر سجع را بیابید و نوع آن را بنویسید. محبّت را غایت نیست از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست.	۰/۷۵
	۴- در کدام بیت آرایه موازنه به کار رفته دلیل انتخاب خود را بنویسید.(۱) الف) تیر بلای او را جز دل هدف نباشد تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد ب)روانش گمان نیایش نداشت زبانش توان ستایش نداشت	۱
	۵-در بیت زیر ردیف را مشخص کنید. «در پیش بی دردان چرا فریاد بی حاصل کنم گر شکوه ای دارم زدل، با یار صاحب دل کنم»	۰/۵
	۶- با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. « نشود فاش کسی آنچه میان من و توست تا اشارات نظر نامه رسان من و توست» الف) ردیف را بیابید. ب)واژه های قافیه را مشخص کنید. پ) حروف الحاقی را مشخص کنید. ت)حروف مشترک و قاعدهٔ قافیه را بنویسید.	۲
	۷-در بیت های زیر انواع جناس را مشخص کنید و نوع آن را بنویسید. الف) در دل عطش عشق خدایی ما راست دیوانهٔ وصلیم و جدایی ما راست	۰/۵

www-kanoon-ir

	نقد و تحلیل نظم و نثر(۴ نمره) ۱- قلمرو زبانی ، ادبی و فکری شعر زیر را بنویسید.(هر کدام یک مورد) مهتری گر به کام شیر در است شو،خطر کن ز کام شیر بجوی یا بزرگی و عز و نعمت و جاه یا چو مردانت مرگ رو یاروی	۱/۵
	۲-شعر زیر را از نظر ویژگی های قلمرو زبانی بررسی کنید.(چهارمورد) جهانا جه بد مهر و بد خو جهانی چو آشفته بازار بازارگانی به درد کسان صابری اندر و تو به بدنامی خویش همداستانی به هر کار کردم تو راآزمایش سراسر فریبی،سراسر زیانی و گر آزمایت صدبار دیگر همانی همانی همانی همانی	۱
	۳-نمونه زیر را از نظر ویژگی سبکی بررسی کنید.(سه مورد) شیخ ما را گفتند « که فلان کس بر روی آب می رود»گفت«سهل است چغزی و صعوه ای نیز بر روی آب می رود» گفتند:((فلان کس در هوا می پردا))گفت:((زغن و مگس نیز در هوا می پرد.)) گفتند:((فلان کس در یک لحظه،از شهری به شهری می رودا))شیخ گفت:((شیطان نیز در یک نفس از مشرق به مغرب می رود...این چنین چیزها را چندان قیمتی نیستا)) سرد آن بودکه در میان خلق بنشیند وبرخیزد وبخورد وبخسبد وبخرد وبفروشد ودر بازار در میان خلق ،ستد وداد کند و زن خواهد و با خلق در آمیزد و یک لحظه از خدای غافل نباشد.	۱/۵
جمع		۲۰